

JAZON, 9. razred – UČENJE ZGODOVINE NA DALJAVO**1. obvezna tema: *Politične značilnosti 20. stoletja*****6. učni sklop:******Kako so stare kolonialne sile po drugi svetovni vojni izgubile vpliv in svet se začne povezovati*****Avtorja:** Dejan Kramžar in Boštjan Kernc**Opis tematskega sklopa**

Učni sklop o dekolonizaciji držav tretjega sveta in evropskemu ter svetovnemu povezovanju je del obvezne teme v 9. razredu z naslovom *Politične značilnosti 20. stoletja*. Tema obsega še značilnosti sveta na pragu 20. stoletja, prvo svetovno vojno in mirovne pogodbe po končani vojni, zaton demokracije in vzpon diktatur med vojnama, drugo svetovno vojno in hladno vojno.

Nameni učenja učnega sklopa

Učenci primerjajo podobo sveta pred obema vojnama in po koncu hladne vojne. Spoznajo, da so stari kolonialni sistemi propadli, saj z osamosvojitvijo nastanejo nove države v Afriki, Aziji ter na Bližnjem vzhodu. Učni sklop učencu predstavi t. i. tretji svet držav, pri katerih obdobje hladne vojne ni igralo velike vloge, saj so se po osamosvojitvi spopadale z velikimi težavami zaradi evropskega imperializma.

Učenci bodo razvijali tudi veščine kritičnega mišljenja pri delu z zgodovinskimi viri in digitalne kompetence. Navedli in pojasnili bodo tudi značilnosti političnih sistemov, ki so izvajali zločine proti človeštvu, genocide, holokavst ter množično kršili človekove pravice ter spoznali pomen prizadevanj po mirnem reševanju sporov ter za ohranjanje miru.

Standardi znanja:**Deklarativno znanje:**

Učenec:

- ob zemljevidu primerja politično karto sveta pred svetovnjima vojnama in po koncu hladne vojne ter pojasni vzroke za spremembe,
- opiše vzroke povezovanja Evrope,
- **navede glavne evropske in svetovne integracije.**

Procesno znanje (standardi učnega sklopa so obarvani rumeno):

Učenec:

- **razvije spretnosti časovne in prostorske predstavljalnosti,**
- **razvije spretnost zbiranja in izbiranja informacij in dokazov iz različnih zgodovinskih virov in literature v različnih medijih,**
- **razvije zmožnost preproste analize, sinteze in interpretacije uporabnih in verodostojnih informacij in dokazov iz različnih zgodovinskih virov in literature,**
- **razvije spretnost iskanja zgodovinskih virov in literature z IT,**
- **razvije zmožnost kritične presoje zgodovinskih dogodkov, pojavov in procesov z uporabo večperspektivnih zgodovinskih virov in literature,**
- **razvije zmožnost oblikovanja samostojnih sklepov, pogledov, mnenj, stališč, izvornih predlogov in rešitev,**
- **razvije sposobnost samostojnega izbiranja in odločanja ter svoje poglede na zgodovino,**

- razvije dovednost za različne poglede na zgodovino oz. interpretacije zgodovine ter razume, zakaj se pojavijo,
- **razvije spretnost različnih oblik komunikacije (ustno, pisno, grafično, ilustrativno, z IT).**

Odnosno znanje:

Učenec:

- navede in pojasni značilnosti političnih sistemov, ki so izvajali zločine proti človeštvu, genocide, holokavst in druge oblike množičnega kršenja človekovih pravic,
- **na primerih pojasni pomen delovanja evropskih ustanov, ki se ukvarjajo z varovanjem človekovih pravic.**

Kaj boš v tem učnem sklopu spoznal/a?

- Učni sklop je razdeljen na dva dela: dekolonizacija sveta in povezovanje sveta in Evrope.
- Učenje v tem učnem sklopu bo potekalo s pomočjo ogleda različnih izobraževalnih videev in spletne aplikacije GeACron za primerjavo sveta pred obema vojnama in po koncu hladne vojne.
- Sledilo bo ponavljanje s kvizi in preverjanjem znanja.

Predvideni čas: 2 uri

Učna pot:

1. Za uvod si oglej, katere evropske imperialistične velesile so imele v 19. stoletju največ kolonialnih posesti:
  - a) svet: <https://www.youtube.com/watch?v=hibznE632XI>
  - b) Afrika: https://www.youtube.com/watch?v=L_ow4vQ9_7c
2. Odpri spletno stran <http://geacron.com/home-en/> in primerjaj svet pred obema vojnama (npr. leto 1913) in po koncu hladne vojne (npr. leto 1995) ter še z današnjo letnico (npr. 2021). Usmeri se na Afriko, Bližnji vzhod in Azijo. Primerjaj z nalogo 1. Kaj opaziš? Navedi vzroke in glavne spremembe.
3. Oglej si video <https://youtu.be/4VCYHTGjr-U> o nastanku Evropske unije (vklopi podnapise!)
  - a) na časovni trak (na list ali s pomočjo aplikacije, npr. <https://spark.adobe.com/express-apps/timeline/>) zapiši glavne dogodke njenega nastanka.
  - b) kratek povzetek: <https://youtu.be/L03pwJOG7RE>
4. Oglej si video in navedi, katere so najpomembnejše svetovne povezave <https://youtu.be/gL0S7L-O8p8>
5. S pomočjo delovnega lista in kvizov (reši jih večkrat!) ponoviš učno snov in rešiš preverjanje znanja.
  - a) Delovni list o mednarodnem sodelovanju in povezovanju držav: <https://www.liveworksheets.com/qr1318129cr>
  - b) Dekolonizacija (tretji svet)
    - a. kviz: <https://oodlu.org/share-game/7901b341-82ae-43fc-9db7-8a6fd92d094b>
    - b. video: <https://youtu.be/Wy5NZj1doOs> in naloga - z letnico navedi nekaj držav Afrike in Azije, ki se osamosvojijo od 50. let 20. stoletja dalje (nasvet: v pomoč naj ti bo atlas sveta).
  - c) Kviz: svetovne in evropske integracije <https://oodlu.org/share-game/58bd9dbb-9bc1-45f7-8620-540ff05053da>
  - d) Preverjanje znanja <https://oodlu.org/share-game/effab352-fb7e-4d49-95ee-be99da7a057a>

6. Na koncu učenja ovrednotiš svoje znanje s pomočjo semaforja.

Kriteriji uspešnosti

Uspešen/na bom, ko ...	DA	DELOMA	NE
*bom primerjal/a politično karto sveta pred obema vojnama in po koncu hladne vojne			
*pojasnil vzroke za spremembe po hladni vojni			
*opisal vzroke povezovanja Evrope			
*navedel glavne evropske in svetovne povezave			
*iz filmskih posnetkov razberem ključne in pomembne informacije, dejstva in dokaze in z njihovo pomočjo oblikujem sklepe, razlage, mnenja			
*na primerih pojasnim in obsodim zločine proti človeštvu,			
*analiziram zemljevide in iz njih razberem informacije za oblikovanje sklepov, razlag			
*pojasnim primere kršenja človekovih in narodnih pravic v času kolonializma			
*na primeru pojasnim delovanje evropskih ustanov, ki varujejo človekove pravice			

Srečno!